

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ У КОНТЕКСТІ
ОСВІТНЬОЇ ПЕДАГОГІКИ ВНЗ**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ
З ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА
СПОРТУ**

Періодичне видання

Випуск 5

РІВНЕ – 2008

Збірник наукових статей з галузі фізичної культури та спорту „Проблеми фізичного виховання у контексті освітньої педагогіки ВНЗ”. – Рівне: РДГУ, 2008 – Випуск 5. – 131 с.

Упорядник: Демчук С. П., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доц. кафедри ТМФВ.

За загальною редакцією завідувача кафедрою ТМФВ к.п.н., проф. **Кіндрата В.К.** Рівненського державного гуманітарного університету.

У збірнику вміщено наукові праці вчених, аспірантів, вчителів-методистів, вчителів-новаторів. Збірник статей буде корисним для вчителів і викладачів фізичної культури, тренерів, спортсменів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку фізичної культури та спорту.

Друкується за рішення науково-методичної ради РДГУ (протокол № 4, від 19.03.2008 року)

Друкується за рішенням кафедри ТМФВ від 11.03.2008 року.

Відповідальність за інформаційну достовірність поданих матеріалів у наукових працях несе автор публікації.

9. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 248 с.

10. Шиян Б.М. Що потрібно для формування національної системи фізичного виховання школярів. //Фізичне виховання в школі. – 1997. – № 2. – С. 3–6.

Ст.в. каф. ТМФВ Тройнін І.О.

ВАЖЛИВІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Загальновідомо, що високе і постійно вдосконалююче мистецтво навчання та виховання доступне кожному вчителю, який працює за покликанням і любить дітей. У всякій діяльності є майстри своєї справи. Майстром називають спеціаліста, який досяг високого ступеня знань, умінь і навичок з свого фаху і дає продукцію відмінної якості. Про таких спеціалістів говорять: «Роботу виконує з великою майстерністю», «Справа боїться майстра» та ін.

Педагогічна майстерність — це професійне вміння вчителя оптимізувати всі види навчально-виховної діяльності, спрямовувати їх на забезпечення всебічного і гармонійного розвитку особистості, на вдосконалення її світогляду, здібностей, соціально значимої діяльності.

Вчитель –майстер своєї справи. Це людина високої культури, здібний фахівець, який досконало володіє сучасними методами навчально-виховної роботи, має добрі знання з інших галузей науки, а також професійне вміння та навички з питань загальної й особливо вікової та педагогічної психології. Він не зупиняється на досягнутому, завжди шукає щось нове, оригінальне, відкидає звичайні, стандартні методи розв'язання певної проблеми, невтомно працює над собою, щоб творчо використовувати набуті знання, вміння, навички в практичній діяльності.

Дані нашого дослідження показують, що вчитель фізичної культури, який має високий рівень педагогічної майстерності, не тільки допомагає учням свідомо й творчо оволодівати конкретними руховими навиками на уроках фізичної культури і тренувальних заняттях, але й тактовно впливає на їхні думки, почуття, вчинки, дії. Крім того, у процесі спостереження за діяльністю вчителя було встановлено, що його педагогічна майстерність залежить не тільки від психологічних знань, умінь, навичок, а також і від його загальної культури.

Психологічною основою педагогічної майстерності є духовний контакт учителя з учнями, його здатність розпізнати настрої і

прагнення учнів, орієнтуватись у їх знаннях, вміннях і рухових навиках. Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури полягає в тому, що він глибокими знаннями і любов'ю, до своєї справи викликає в учнів допитливість, інтерес до регулярних занять фізичними вправами, розвиває активність учнів на уроці, зміцнює їх дисциплінованість тощо.

Однією з основних ознак педагогічної майстерності вчителя фізичної культури є психологічний такт. Він виявляється в його навчальних і виховних контактах з учнями і учнівськими колективами, його мета – позитивно впливати на свідомість учня, виробляти в нього вміння правильно оцінювати свої навчальні дії і вчинки, викликати прагнення діяти й поводити себе у відповідності до вказівок і вимог вчителя.

Істотну роль у педагогічній майстерності вчителя відіграє його інтерес до педагогічної діяльності, психологічна готовність до неї. Практика показує, що той, хто не любить дітей, у кого немає інтересу до роботи з дітьми, бажання зробити їх освіченими, розвинутими фізично і духовно, вчителем-майстром фізичної культури стати не може. Такий вчитель байдуже ставиться до невдач у своїй навчально-виховній роботі, а з дітьми буде нещирий.

У вдосконаленні педагогічної майстерності велике значення має досвід роботи як самого вчителя, так і його колег. Зрозуміло, що цей досвід вимагає постійного аналізу, узагальнення, використання в педагогічній діяльності тільки прогресивного. Одним із важливих показників педагогічної майстерності вчителя є майстерність його мовної діяльності, що позначається на характері навчально-виховної роботи, стилі спілкування, відображає рівень його психологічної культури.

Успіх оволодіння педагогічною майстерністю вчителя значною мірою залежить від його професійних здібностей і покликання. Одним з показників педагогічної майстерності вчителя фізичної культури є його здатність залучати своїх вихованців до щоденних занять фізичними вправами і загартування. Слід зауважити, що домінуючим показником, що визначає педагогічну майстерність вчителя фізичної культури, є високий рівень здоров'я і фізичної підготовленості його вихованців.

Як свідчать наші дослідження, не всі абітурієнти, що вступають на факультет фізичної культури, мають чітко виражену педагогічну спрямованість. У багатьох вона виникає лише в процесі навчання на факультеті. Джерела і передумови педагогічної майстерності варто враховувати при виборі молоддю професії і при її підготовці до педагогічної діяльності. Тож доцільно зробити висновок про те, що педагогічною майстерністю може оволодіти більшість людей, які

люблять дітей, педагогічну професію і планомірно працюють над підвищенням своєї кваліфікації.

Викл. каф. ТМФВ Семенович С.В.

АЛКОГОЛЬ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Постановка проблеми. Початок ХХІ століття в Україні, як в ряді інших країн СНД, характеризується ускладненням і загостренням комплексу проблем, пов'язаних із споживанням алкогольних напоїв. Пияцтво в сучасному українському суспільстві набуло особливо хворобливого характеру майже за всіма показниками – рівнем споживання алкоголю, захворюваності, смертності на ґрунті зловживання спиртними напоями, прилученням до споживання алкоголю наймолодшої частини населення та ін. Спостерігається все більше прилучення до алкоголю підлітків та жінок [5, 6, 7, 8].

Чверть восьмикласників уже мають чітку орієнтацію на алкогольні напої; серед випускників їх уже половина. У великих містах третина підлітків піддається ранній алкоголізації [6]. У всесвітньому масштабі 5% усіх смертей серед молоді у віці від 15 до 29 років викликані вживанням алкоголю [3]. В Європі кожна четверта смерть чоловіків у віковій групі від 15 до 29 років пов'язана з алкоголем. У деяких частинах Східної Європи мова йде вже про кожну третю смерть. У цілому в Європі щороку помирає від причин, зумовлених алкоголем, близько 55 000 молодих людей.

В цілому у світі від алкогольної залежності страждають 140 мільйонів осіб, в Україні – близько 1 млн. осіб [7]. За даними соціологічного дослідження, переважна більшість опитаних представників молодого покоління України має досвід знайомства з алкогольними напоями, причому активне вживання алкоголю збільшується в міру дорослішання підлітків і притаманне як хлопцям, так і дівчатам [6,8].

Існує певна різниця щодо вживання алкоголю у гендерному аспекті: практично не вживають алкоголю менш як 23% молодих людей чоловічої статі, серед молоді жіночої статі таких було 36% [8]. Вживання алкоголю у молодіжному середовищі України характеризується такими показниками: не вживають алкогольних напоїв менш як 55% молодих людей, вина – менш як 40%, пива та слабоалкогольних напоїв – менш як 30% [6].

Мета дослідження. Теоретично вивчити рівень і причини розповсюдженості алкоголю серед молоді та шкідливий вплив спиртних напоїв на їх здоров'я.

ЗМІСТ

Кіндрат В.К. Концепція освітньої діяльності та перспективи розвитку підготовки фахівців напряму „Фізичне виховання” в Рівненському державному гуманітарному університеті	3
Кіндрат В.К. Розвиток педагогічних здібностей у процесі самостійної роботи майбутніх вчителів фізичної культури	14
Мамчур С.Л. Засоби гімнастики як основа формування педагогічних умінь у процесі учбової практики студентів педагогічного факультету	19
Демчук С.П. Основні критерії ефективності підготовки фахівців ВНЗ	21
Злуніцина Н.В., Наумова Н.І. Нетрадиційні методи у зміцненні та оздоровленні організму людини	
Полюхович Л. Формування здорового способу життя, як складова частина фізичного виховання студентів	30
Брежицька І. Медико-педагогічний контроль за розвитком фізичних якостей студентів	34
Кузнєцова О.Т. Організація самостійної роботи студентів педагогічних вузів з дисципліни „Теорія і методика тестування у фізичному вихованні”	38
Шумарова О. Особливості використання нетрадиційних засобів фізичного виховання (на прикладі національної скаутської організації України „пласт”)	47
Власюк Г.І. Проблеми професійного становлення майбутнього вчителя фізичної культури	51
Чалій Л.В. Спортивний туризм як складова фізичної культури	57
Дутчак В.В. Методика розвитку витривалості, гнучкості та прудкості	63
Тройнін І.О. Важливі аспекти педагогічної майстерності вчителя фізичної культури	69
Семенович С.В. Алкоголь у молодіжному середовищі	71
Базиліюк Н.О., Ужеліна О.М. Новітні технології фізичного виховання студентської молоді	78
Панчук А.П. Позакласна фізкультурно-масова робота	84
Колесник Ж.М. Психологічна культура майбутнього вчителя фізичної культури	89
Залужна С. „Особливості навчання рухових дій у фізичному вихованні”	92
Парфенюк М.Г. Організація форм фізичного виховання у позаурочний час	97

Янчук В.П. Особливості впливу занять фізичної культури на людей розумової праці	103
Лукашук І. Витривалість в системі спортивної підготовки спортсменів – регбістів віком 10-12 років	111
Вітрук В.О. Розумова працездатність, як психолого-педагогічна проблема	115
Пасєка М. Особливості навчання дітей самостійним заняттям	119
Радіца М. Формування вмінь і навичок працювати самостійно.....	125

Наукове видання

ЗБІРНИК

наукових статей з галузі фізичної культури та спорту

**ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У
КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОЇ ПЕДАГОГІКИ ВНЗ**

Періодичне видання

Випуск 5

Збірник наукових статей з галузі фізичної культури та спорту
„Проблеми фізичного виховання у контексті освітньої педагогіки
ВНЗ”. – Рівне: РДГУ, 2008 – Випуск 5. – 131 с.

Підписано до друку 19.03.2008 р. Формат 60x84 1/16.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Друк різнографічний. Умовн. друк. арк. 7,7.
Наклад 300 прим. Зам. № 46/1.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету